

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 15/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 1 päivänä marraskuuta 2011 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta (HE 105/2011 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 17/2011 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö
- asiantuntijatutkija Hanna Ollila, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- ylitarkastaja Reetta Honkanen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
- johtaja Mikael von Rabenau, Philip Morris Finland Oy.

Lisäksi oikeusministeriö ja Tupakkateollisuusliitto ry ovat antaneet kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito-kieltoa koskevia tupakkalain pykälää. Sen lisäksi, että tupakkatuotteiden tavaramerkin esilläpito on kielletty tupakkatuotteiden vähittäismyynnissä, se olisi kiellettyä myös tupakan, tupakan vastikkeiden, tupakkajäljitelmien ja tupakointivälineiden vähittäismyynnissä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2012 alusta. Markkinoilla jo olevia tupakkaa, tupakan vastikkeita, tupakkajäljitelmiä ja tupakointivälineitä saisi kuitenkin pitää vähittäismyynnissä esillä vuoden 2012 loppuun saakka.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksen perustelujen mukaan vuoden 2012 alusta voimaan tuleva tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito-kielto jäisi vaiku-

tuksiltaan puutteelliseksi, jos näitä tavara- ja tuotemerkkejä saisi pitää kaupoissa esillä esimerkiksi savukepaperin, savukerasioiden tai tupakansyöttimien myynnin yhteydessä. Perus-

tuslakivaliokunta on antamassaan lausunnossa todennut, ettei se pidä laajentavaa kieltoa perustuslain vastaisena. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää ehdotettua esilläpitokiellon laajennusta väestön terveyden edistämisen kannalta tarkoituksenmukaisena.

Kuten esityksen perusteluissa todetaan, ovat eräät EU:n jäsenmaat ilmoittaneet Suomen tupakkalain esilläpitokieltoja koskevat kielteiset kantansa, joita on perusteltu muun muassa tupakkatuotteiden vapaaseen liikkuvuuteen ja kilpailun vaikeutumiseen sekä esilläpitokiellon tehostomuuteen liittyvillä näkökohdilla. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan saaman selvityksen mukaan muista maista on uusien kieltojen vaikutuksista saatu jo niiden lyhyen voimassaolon aikana myönteisiä kokemuksia. Valiokunta katsoo, että esilläpitokielto ja sen laajennus vahvistavat tupakkalaissa säädettyä kansanterveyden kannalta tärkeää tavoitetta tupakkatuotteiden käytön loppumisesta.

Valiokunta ehdottaa 33 a §:n viittaussäännöksen teknistä tarkistusta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 33 a § muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

33 a §

Kunta voi korvauksetta peruuttaa vähittäismyyntiluvan määräajaksi, vähintään viikoksi ja enintään kuudeksi kuukaudeksi, jos 10 b §:ssä tarkoitetun vähittäismyyntiluvan haltija kunnan tai muun valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta, varoituksesta tai sakkorangaisuksesta huolimatta:

1) mainostaa tupakkatuotteita tai tupakointivälineitä tai harjoittaa näiden muuta myynninedistämistoimintaa 8 §:n 1 momentin vastaisesti taikka pitää tupakkatuotteita tai niiden tavaramerkkejä esillä myyntipaikassa 8 a tai 8 b §:n vastaisesti;

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Sanna Lauslahti /kok
vpj.	Anneli Kiljunen /sd	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
jäs.	Outi Alanko-Kahiluoto /vihr	Annika Saarikko /kesk
	Sanni Grahn-Laasonen /kok	Hanna Tainio /sd
	Arja Juvonen /ps	Ulla-Maj Wideroos /r
	Laila Koskela /ps	Erkki Virtanen /vas.
	Merja Kuusisto /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.